

ILMATIETEEN LAITOS

ILMASTOKATSAUS

TAMMIKUU 2014

- **Tulvakeskus tarjoaa tietoa tulviin varautumiseen**
- **Hyvin harvinainen säätilanne 7.1.2014**

Ilmastokatsaus 1/2014

Sisältö

Talvi alkoi tammikuussa	3
Tulvakeskus tarjoaa tietoa tulviin varautumiseen	4
Ääriarvoja joulukuussa 2013	5
Hyvin harvinainen säätilanne 7.1.2014	6
Keski-Suomessa poikkeuksellisen vähälumista	7
Merkittäviä maailman säätapauhtumia tammikuussa	8
Kysy meteorologilta	9
Lämpötiloja tammikuussa	10
Sademääriä tammikuussa	11
Tammikuun kuukausitilasto	12
Tammikuun päivittäiset tiedot	13
Tammikuun tuulitiedot	14
Vuodenaikaisennuste maaliskoukokuulle 2014	15
Sää tietoja 100 vuotta sitten tammikuussa 1914	15
Tammikuun 2014 lämpötila- ja sade kartat	16

Ilmastokatsaus

19. vuosikerta

ISSN: 1239-0291 (Painettu)

ISSN: 2341-6408 (Verkkajulkaisu)

© Ilmatieteen laitos

Tilaukset:

Ilmatieteen laitos, Ilmastokeskus

PL 503, 00101 Helsinki

sähköposti: ilmastopalvelu@fmi.fi

puhelin 029 539 1000

Painetun lehden vuositilaushinta on 55 euroa + alv 10%.

Prenumerationspriset är 55 euro + moms 10%.

Lainatessasi lehden sisältöä muista mainita lähde.

Julkaisija: Ilmatieteen laitos

Päätoimittaja: Pauli Jokinen

Toimittajat: Asko Huttila
Sanna Luhtala
Pirkko Karlsson

Kannen kuva: Pauli Jokinen

Ilmestyy noin kuukauden 20. päivänä

Ilmastokatsaus on luettavissa myös [www-osoitteessa](http://www.ilmatieteenlaitos.fi/ilmastokatsaus-lehti)
<http://ilmatieteenlaitos.fi/ilmastokatsaus-lehti>

Julkaisussa olevat havaintotiedot on tarkastettu päivittäin. Tiedoissa on puutteita, jotka korjataan havaintojen lopullisen tarkastuksen aikana. Täsmälliset tiedot kaikilta Suomen havaintoasemilta ovat käytössä viimeistään 1,5 kk jälkikäteen ja tilattavissa ilmastopalvelusta, palvelupuhelin 0600 10601, hinta 4,01 euroa/min+pvm.

Ilmastoasioita myös verkossa: <http://ilmatieteenlaitos.fi/ilmasto>

Talvi alkoi tammikuussa

Tammikuussa poikkeuksellisen lauha sää vaihtui harvinaisen kylmään säähän.

Ilmatieteen laitoksen tilastojen mukaan kuukausikeskilämpötila jäi suurimmassa osassa maata tammikuussa tavanomaista alhaisemmaksi ensimmäisen kerran sitten vuoden 2013 heinäkuun. Kuukausi oli lämpöoloiltaan selkeästi kaksijakoinen. Ensimmäiset kymmenen päivää olivat ajankohtaan nähden jopa poikkeuksellisen lauhoja, kun taas kuukauden loppupuoli oli paikoin jopa harvinaisen kylmä. Terminen talvi alkoi eteläisimmässäkin Suomessa vihdoin 11. päivänä.

Kuukauden sademäärä jäi suurimmassa osassa maata selvästi alle pitkäaikaisen keskiarvon, maan keskiosassa ja Pohjois-Lapissa alle puoleen tavanomaisesta

sademäärästä.

Lunta oli kuukauden alussa erityisesti Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savossa sekä Pohjois-Pohjanmaan eteläosassa ajankohtaan nähden poikkeuksellisen vähän, mutta Koillismaalla ja Käsivarren Lapissa sitä oli selvästi tavanomaista enemmän.

Kuukauden ensimmäiset 10 päivää olivat lauhoja, kun matalapaineen alue pysytteli pääosin Skandinavian länsipuolella ja korkeapaineen alue pääosin maan itäpuolella. Korkeapaineen selänne liikkui 5. ja 6. päivänä maamme yli itään jolloin sää ohimenevästi vähän viileni. Tämän jälkeen sää lauhtui uudelleen, mutta varsinainen suursäätilan muutos tapahtui,

kun matalapaine liikkui maamme yli kaakkoon. Sen jälkeen pääsi kylmää ilmaa leviämään koillisesta koko maahan ja sää kylmeni huomattavasti. Suomeen muodostui korkeapaineen alue, joka vahvistui ja pysytteli usean päivän ajan maamme yllä. Korkeapaine heikkeni tilapäisesti 19. ja 20. päivänä, ja matalapaine liikkui maamme itäpuolitse eteläkaakkoon. Sen yhteydessä levisi uusi annos kylmää ilmaa maahamme. Uusi, voimakkaampi matalapaine liikkui 23. ja 24. päivänä Lapin yli kaakkoon. Tämän jälkeen vahvistui maamme itäpuolelle korkeapaine, ja ilmavirtaus kääntyi etelänpuoliseksi, jolloin pakkanen heikkeni. Kuukauden lopussa saapui lännestä voimakas matalapaine maahamme aiheuttaen lumisadetta koko maassa.

Kuukauden ylin lämpötila	+6,1 °C	Lumparland, Långnäsän satama	8.1.
Kuukauden alin lämpötila	-40,7 °C	Utsjoki, Kevojärvi	20.1.
Suurin vuorokautinen sademäärä	16,7 mm	Parainen, Utö	7.1.

Asko Hutila

Jäätilanne

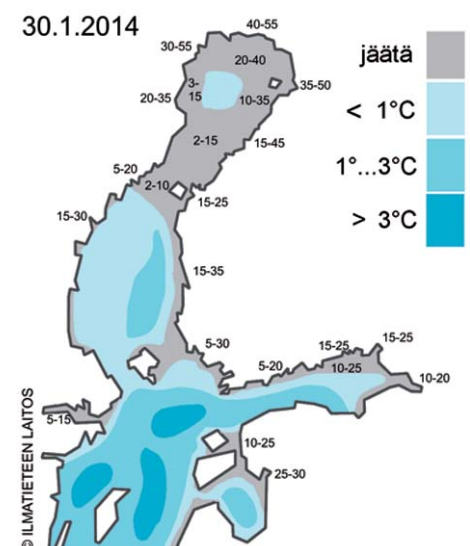
Joulukuun puolivälissä alkanut leuto sääjakso jatkui tammikuussa, jonka alku oli suurella osalla Suomea poikkeuksellisen lämmin. Kuukauden alussa jäällisen alueen laajuus oli vain 7 000 km², kun vastaava laajuus oli edellisenä talvena saavutettu jo joulukuun alussa.

Kuukauden ensimmäisen kolmanneksen lopulla sää vihdoin kylmeni, ja loppuosa tammikuuta oli tavanomaista kylmempi, paikoin jopa harvinaisen kylmä. Merialueilla kylmä sää sai jäätymisen

alkamaan, ja jäällisen alueen laajuus kasvoi nopeasti ja saavutti kuun lopussa 84 000 km² - pari viikkoa viime talvea myöhemmin.

Vaikka tammikuun hyttävän kylmät säät saivat jään määrän lisääntymään nopeasti Itämerellä, niin jäät olivat kuitenkin ajankohtaan nähden ohuempia. Perämeren pohjukassa jäät olivat paksuudeltaan puolimetrisiä, mutta muualla rannikoillamme 15 cm:n molemmin puolin.

Jouni Vainio

Tulvakeskus tarjoaa tietoa tulviin varautumiseen

Suomen ympäristökeskus ja Ilmatieteen laitos aloittivat vuoden alusta lukien tulvakeskustoiminnan.

Tulvakeskus tuottaa valtakunnallisia tulvaennusteita ja tulvavaroituksia sekä ylläpitää valtakunnallista vesi- ja tulvatilannekuva. SYKE ja Ilmatieteen laitos tuottavat palvelut yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) sekä pelastusviranomaisien kanssa. Tulvakeskus tuottaa tietoa ja palveluita viranomaisille ja kansalaisille sekä myös muun muassa toiminnanharjoittajille ja yrityksille.

Yhdestä palvelusta kaikki tulvakartat asukkaille ja viranomaisille

Uusi tulvakarttapalvelu on yksi Tulvakeskuksen tarjoamista palveluista. Sekä asukkaat että viranomaiset voivat hyödyntää sitä tulviin varautumisessa. Palvelu löytyy osoitteesta:

www.ymparisto.fi/tulvakartat

Tulvakarttapalvelussa ovat saatavilla tulvan peittävyyttä ja syvyyttä kuvaavat tulvavaarakartat, joita on laadittu lähinnä ELY-keskuksissa yhteensä noin 90 alueelle. Kartoista näkee suuntaa-antavasti, mitkä alueet ovat vaarassa erisuuruisilla tulvilla. Palvelu sisältää myös patojen vahingonvaaraselvitysten ja toteutuneiden tulvien tulvakarttoja.

Uutena aineistona tulvakarttapalvelussa ovat ELY-keskusten vuonna 2013 laatimat tulvariskikartat. Tulvariskikartoilla esitetään tulvan peittävyuden ja syvyyden lisäksi muun muassa tulva-alueen asukkaiden määrä, tulvan alle jäävät tiet sekä erityiskohteet, kuten hoito- ja oppilaitokset. Tulvariskikartat on laadittu 21 merkittävälle tulvariskialueelle. Tulvariskikartat

perustuvat meren rannikon osalta Ilmatieteen laitoksen laskemiin tulvakorkeuksiin.

Säähavainnot ja -mallit tulvaennusteiden pohjana

Tulvaennusteet ja -varoitukset pohjautuvat sääennustemalleihin, korkealaatuisiin vedenkorkeus- ja säähavaintoihin sekä merimalleihin ja vesistömallijärjestelmään. Luotettavat havainnot ja mallit muodostavat pohjan ennusteille ja varoituksille, joita meteorologit ja hydrologit laativat. Ilmatieteen laitoksen havaintoasemaverkon asemista noin 200 havaintoasemalla mitataan sadetta. Lisäksi Ilmatieteen laitoksen kahdeksan säätutkan avulla saadaan alueellisesti kattavin tieto sademääristä. Uuden sukupolven kaksoispolarisaatiosäätutkilla saadaan selville myös sateen olomuoto.

SYKEN vesistömallilla laskettavat vesistöennusteet perustuvat reaaliaikaisiin hydrologisiin tietoihin yli 200 vedenkorkeus- ja virtaamahavaintoasemalta.

Tulvakeskus varoittaa tulvista

Tulvakeskuksen toiminta on jatkuvaa ja päivystys toimii 24/7-periaatteella. SYKEN automaattisten vesistötulvavaroitusten sekä Ilmatieteen laitoksen merivedenkorkeus- ja rankkasadevaroitusten lisäksi Tulvakeskus toimittaa vi-

Kuva:Jukka Salmi

ranomaisille säännöllisesti tiedotteita ja varoituksia.

Akuuteissa tulvatilanteissa SYKE ja Ilmatieteen laitos välittävät tietoa ja julkaisevat tiedotteitaan omilla palveluissaan www.ymparisto.fi ja www.ilmatieteenlaitos.fi. Vakavissa tapauksissa annetaan radiossa ja televisiossa vaaratiedote.

SYKEN ja Ilmatieteen laitoksen vastuut

Tulvakeskustoiminta tiivistää SYKEN ja Ilmatieteen laitoksen yhteistyötä. Sääpalvelun ja hydrologisen palvelun saumaton yhteistyö on välttämätöntä ajantasaisen, tulvatyyppistä riippumattoman vesitilannetiedon

tuottamiseksi sekä tulvista ja kii- vuudesta tiedottamiseksi ja va- roittamiseksi.

SYKellä on päävastuu tulvaen- nusteista ja -varoituksista vesis- tötulvatilanteissa. SYKE vastaa myös jääpato- ja hyydepatoen- nusteista sekä tulvariski- ja tulva- vaarakarttapalveluista, joiden pe- rusteella laaditaan tulviin liittyvät vahinko- ja vaikutusarviot.

Ilmatieteen laitos vastaa meri- veden korkeusennusteista ja va- roituksista samoin kuin rankkasa- devaroituksista. Ilmatieteen laitos tuottaa kaikkeen Tulvakeskuksen toimintaan tarvittavat sääpalvel- lut.

Ministeriö asettanut tavoitteeksi tulvatoiminnan tehostamisen

Tulvakeskuksen perustamisesta päättivät Maa- ja metsätalousmi- nisteriö ja liikenne- ja viestintä- ministeriö vuonna 2013. Tavoit- teena on tehostaa viranomaisten yhteistyötä, jotta voidaan entistä paremmin viestiä tulvista ja kui- vuudesta. Sääpalvelujen ja hyd- rologisen palvelun tiiviillä yhteis- työllä tuetaan tulvatilanteiden ennakointia ja hoitoa sekä vähen- netään niiden aiheuttamia vahin- koja.

SYKE viestintä Ilmatieteen laitoksen viestintä

Ääriarvoja joulukuussa 2013

Alin lämpötila	-39,7 °C	Sodankylä Vuotso	9.12.2013
Ylin lämpötila	8,6 °C	Jomala Jomalaby	12.12.2013
		Maarianhamina la, Parainen Fagerholm	13.12.2013
Alin kuukausikeskiarvo	-9,8 °C	Enontekiö Kilpisjärvi kyläkeskus	
Ylin kuukausikeskiarvo	3,8 °C	Parainen Utö	
Suurin vuorokausisade	37 mm	Enontekiö Kilpisjärvi kyläkeskus	3.12.2013
Suurin kuukausisademäärä	160 mm	Puolanka Paljakka	

Hyvin harvinainen säätilanne 7.1.2014

Suomessa päivälämpötila oli korkeampi kuin Pohjois-Floridassa.

Talvi tuli täydellä voimalla Pohjois-Amerikan keski- ja itäosiin vuodenvaihteen jälkeen. Kanadasta virtasi arktisen kylmää ilmaa aina Yhdysvaltojen eteläisiin osavaltioihin asti. Lämpötilat putosivat tilapäisesti 10-15 astetta alle keskiarvojen. Samaan aikaan Pohjois-Euroopassa lämpötilat olivat yhä 5-10 astetta korkeammat vuodenaikaan nähden. Kylmempi talvinen säätyyppi valtasi Pohjois-Euroopan lopulta muutamaa päivää myöhemmin.

Syntyi siis tilanne, jossa Pohjois-Euroopassa oli huomattavan lauhaa ja Pohjois-Amerikassa taas lähes poikkeuksellisen kylmää. Aurinko ei luonnollisesti lämmitä Suomessa tammikuun alkupuolella, mutta Yhdysvaltojen eteläosissa auringon korkeuskulma on tuolloin jo 32-40 astetta horisontin yläpuolella, vastaten huhtikuun alun säteilylämpöoloja Suomessa.

Rantalomalle Meksikonlahdelle?

Kuten kahdesta vertailutaulukosta nähdään, päivälämpötilat 7. tammikuuta poikkeavat huo-

mattavasti paikkakuntien tavanomaisista arvoista. Kaikkialla Suomessa päivän ylin lämpötila oli korkeampi kuin Atlantassa, jossa talvi on usein lyhyt ja lumeton. Maamme länsiosassa oli kuitenkin yleisesti lämpimämpää kuin Meksikonlahden rannalla New Orleansissa tai Pohjois-Floridassa. Molemmat alueet kuuluvat sijaintinsa puolesta lämpimään subtrooppiseen vyöhykkeeseen.

Suomessa tammikuun alun päivälämpötilat poikkesivat siis lauhempaan suuntaan noin viidestä asteesta Lapin lähes kymmeneen asteeseen. Aivan Floridan tunnetuimman turistialueen, Orlandon, lämpötiloihin ei Suomessa ylletty. On kuitenkin syytä mainita, että Ruotsin Malmössä ja Tanskan Kööpenhaminassa lämpötila kohosi 7. tammikuuta Orlandon lukeksiin, joskaan asia ei herättänyt siellä kummempaa mielenkiintoa.

Kesällä lämpöerot pienempiä

Kesällä vastaavanlainen tilanne ei ole kovin harvinainen, sillä on täysin mahdollista, että esimerkiksi Floridassa päivälämpötila jää alle

30 asteeseen runsaan kosteuden ja ukkossateiden takia, samalla kun Suomessa kesähelle voi nostaa lämpötilat yli 30 asteen.

Ilman vertailukelpoisia tilastoja on hankala arvioida tarkasti kyseisen poikkeaman toistuvuutta. Suomessa on näin lauhaa tammikuun alussa noin kerran kymmenessä vuodessa. Toistuvuus Yhdysvalloissa lienee suunnilleen samaa luokkaa. Tämän lisäksi ääripäiden pitäisi vielä osua samalle ajanjaksolle. Floridassa 'talven' kylmin jakso on käytännössä aina 1.1-15.2. välisenä aikana, sillä aurinko lämmittää jo selvästi helmikuun lopulla. Käytännössä vastaavanlaisia tilanteita esiintyy siis hyvin harvoin, eli varsin poikkeuksellinen tapaus on kyseessä.

Ainakin tämä harvinainen poikkeama toi hetkellisen piristykseen keskelle talven pimeyttä, koska meteorologien twitter-tilin kautta kyseinen tieto levisi lähes reaaliaikaisesti useampaan tiedotusvälineeseen ja aina uutiseksi asti.

Jari Tuovinen

Kaupunki (leveyspiiri)	Päivän ylin lämpötila 7.1.	Keskimääräinen päivän ylin
Atlanta, GA (34°N)	-3,9 °C	11 °C
New Orleans, MS (30°N)	+2,8 °C	16 °C
Tallahassee, FL (30,5°N)	+1,7 °C	17 °C
Gainesville, FL (29,5°N)	+4,4 °C	18 °C
Orlando, FL (28,5°N)	+8,3 °C	21 °C
Miami, FL (26°N)	+15,3 °C	23 °C

Kaupunki (leveyspiiri)	Päivän ylin lämpötila 7.1.	Keskimääräinen päivän ylin 7.1.
Utsjoki (70°N)	-0,1 °C	-9 °C
Rovaniemi (66,5°N)	+0,6 °C	-8 °C
Vaasa (63°N)	+4,2 °C	-3 °C
Tampere (61,5°N)	+4,0 °C	-3 °C
Turku (60,5°N)	+5,2 °C	-1 °C
Helsinki (60°N)	+3,8 °C	0 °C

Keski-Suomessa poikkeuksellisen vähälumista

Kuukauden alkaessa yhtenäinen lumiraja kulki poikkeuksellisen pohjoisessa eli suunnilleen linjalla Joensuu-Viitasaari-Kokkola. Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan vaaraseuduilla (Karjalanselkä-Maanselkä) sekä Pohjois-Pohjanmaan eteläosissa lunta oli 1–20 cm. Muualla maan pohjoisosissa lumensyvyys oli 20–50 cm mutta Luoteis-Lapissa kuitenkin 50–100 cm, eniten Kilpisjärvellä. Lumitilanteesta ei tapahtunut oleellisia muutoksia ensimmäisen viikon aikana.

Lumipeite saapui myöhään

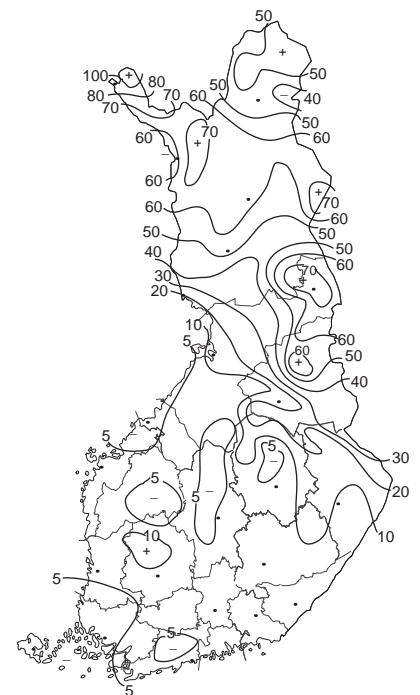
Säätyyppi muuttui nopeasti talviksi myös maan eteläosissa 10. päivän tienoilla. Kylmenemisen yhteydessä satoi sen verran lunta, että suurin osa maan etelä- ja keskiosia sai 11.–13. päivänä pysyvän, joskin ohuen lumipeitteen. Ajankohta oli osassa Keski-Suomen maakuntia poikkeuksellisen myöhäinen, eli pysyvä lumi tuli jopa 1,5 kuukautta tavanomaista myöhemmin. Kuukauden puolivälissä koko Suomenmaa oli käytännössä lumen peitossa. Muutamain paikoin lumikerros oli tosin tuskin sentin vahvuinen tai maa oli osittain paljas. Näin oli tilanne muun muassa osassa Uuttamaata ja Kymenlaaksoa sekä Keski-Suomen

maakuntaa. Viiden sentin lumiraja oli linjalla Parikkala-Kuopio-Raahel. Myös Pirkanmaalla sekä Satakunnan ja Kanta-Hämeen pohjoisosissa lunta oli yleensä 5–10 cm.

Pohjoisempina Kainuussa, Koillismaalla ja Lapissa lumipeite pysyi kuukauden alkupuolella joko ennallaan tai vahvistui, etenkin Koillismaahan ja Ylä-Kainuun tyypillisillä tykkylumialueilla. Lumensyvyys kasvoi siellä jopa 70–80 cm:iin eli lunta oli ajankohtaan nähden tavallista enemmän. Enontekiön luoteiskolkassa lunta oli 70–100 cm, mutta Sallan seuduilla ja Inari-järven ympäristössä vain 30–40 cm.

Lännessä lunta vain nimeksi

Kuukauden loppupuoli oli vähäsateinen, ja niinpä lumipeite pysyi Etelä- ja Keski-Suomessa poikkeuksellisen ohuena. Lunta satoi lisää vain muutamia senttejä, ja tammikuun päättyessä 10 sentin lumiraja oli Oulu-Joensuu-linjan vaiheilla (kuva). Ahvenanmaalla sekä paikoin Varsinais-Suomen länsiosissa ja Etelä-Pohjanmaalla lunta oli vain 1–3 cm. Tammikuun lopussa on ollut yhtä vähän lunta Etelä- ja Keski-Suomessa viimeksi vuonna 1973, etelässä myös vuonna 2008. Lumensyvyys kasvoi nopeasti Oulujärven koillispuolella

Lumitilanne 31.1.2014

siten, että Ylä-Kainuussa ja Koillismaalla lunta oli jo yleisesti 50–70 cm. Meri-Lapissa ja Inari-järven ympäristössä lunta oli enintään 40 cm, muualla Lapissa 40–70 cm. Enontekiön Käsivarressa lunta oli kuitenkin 70–100 cm, runsaimmin Kilpisjärven ympäristössä. Näillä alueilla lunta oli jokseenkin ajankohdalle tyypillinen määrä.

Juha Kersalo

Merkittäviä maailman säätapauhtumia tammikuussa

Ruotsin Lapin sekä Keski- ja Pohjois-Norjan tunturiseuduilla oli paikoin ennätysellisen vähäsateista. Tiedotusvälineissä raportoitiin muutamasta tuhoisasta tulipalosta Norjan kuivilla ja osin lumettomilla seuduilla. Toisaalta Ruotsin itärannikko oli altis runsaille lumisateille. Eniten satoi Skellefteån kaakkoispuolella, missä lumensyvyys kasvoi 9. ja 12. päivän välillä nolasta 85 senttimetriin.

Keski-Euroopassa tammikuu oli harvinaisen lämmin, Ranskassa jopa mittaushistorian kaikkein lämpimin. Lämpötila kohosi 8. päivänä Itävallassa 16,9 asteeseen. Iso-Britannian eteläosissa tammikuu oli yleisesti sateisin sataan vuoteen ja paikoin jopa sateisin kuukausi, mikä koskaan on havaittu. Oxfordissa satoi 147 mm eli enemmän kuin yhtenäkin talvikuukautena vuoden 1767 jälkeen.

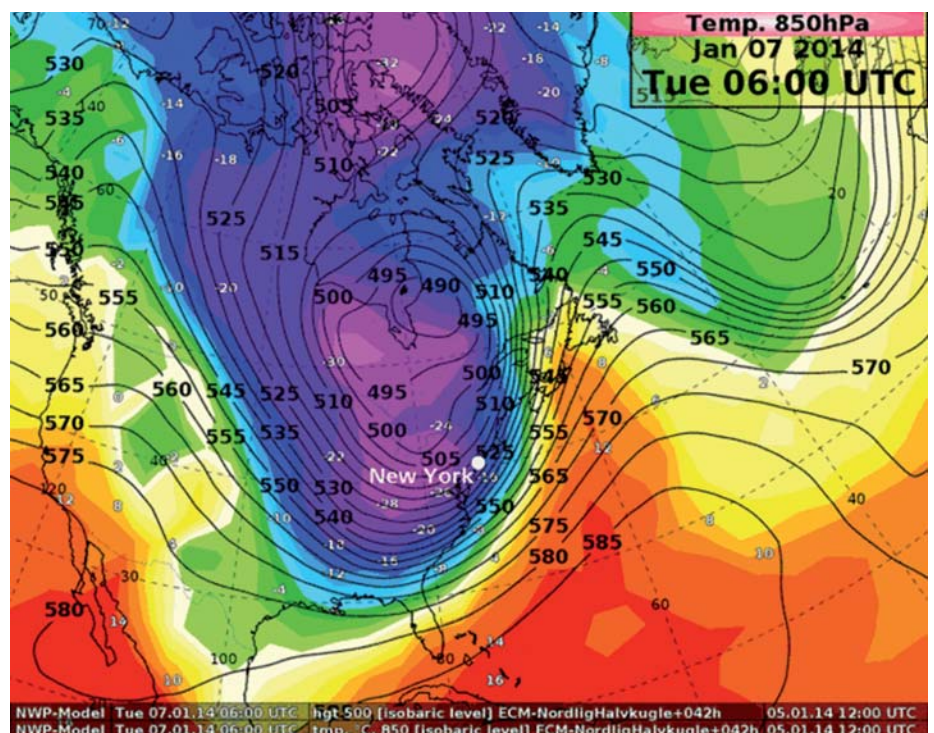
Aasiassa Siperian keski- ja länsiosissa oli jopa 8-10 °C tavallista kylmempää. Maapallon alin lämpötila, -58,5 °C, mitattiin 7. päivänä.

USA:ssa Hercules-lumimyrskyä seurannut hyvin voimakas kylmänpurkaus kuukauden alussa ulottui harvinaisen etelään aina Alabamaan, Georgiaan ja jopa Floridaan saakka ja kosketti yli 20 osavaltiota. Pakkasan ja voimakkaan tuulen yhteisvaikutus aiheutti paleltumiskuolemia, ja runsas lumentulo tuotti niin maa- kuin lentoliikenteelle suuria ongelmia. Kaliforniassa jatkui poikkeuksellinen kuivuus ennätyskuivan edellisvuoden jälkeen.

Eteläisellä pallonpuoliskolla **Australiassa** oli jälleen tavallista lämpimämpää ja laajalti myös tavallista kuivempää. Kuukauden alussa ja 13.-18. päivänä kuumuus oli pahimmillaan lämpötilan lähestyessä 50 astetta. Melbournessa kuumuus aiheutti ongelmia muun muassa siellä pelatussa tennisturnauksessa. Sydneyssä mitattiin 17. päivänä uusi paikallinen lämpöennätys: 45,8 °C.

Intian valtamerellä trooppinen sykloni "Bejisa" ohitti kuukauden alussa Reunion-saaren aiheuttaen valtavia sateita. Siellä satoi 1.-3. päivänä jopa yli 1000 millimetriä tuulenpuuskien ollessa lähellä 50 m/s.

Juha Kersalo

Kuva 1. Säämallin näkemys Yhdysvaltain kylmänpurkauksen laajuudesta. Lähde: www.dmi.dk

Kysy meteorologilta

Meteorologi vastaa lehdessämme lukijakuntaa laajalti kiinnostaviin kysymyksiin. Lähetä oma sää- tai ilmastoaiheinen kysymyksesi osoitteeseen ilmastopalvelu@fmi.fi. Otsikoi viestisi ”Kysy meteorologilta”. Voit myös lähettää sääaiheisen valokuvan, jota toivoisit meteorologin kommentoivan. Tällöin annat oikeuden julkaista kuvan lehdessämme. Kerro myös, jos haluat nimesi sijasta käytettävän nimimerkkiä.

*Mikä kuukausi on tilastollisesti kylmin Suomessa?
Silja*

Vastaus riippuu paikkakunnasta: mitä etelämpänä ollaan, sitä todennäköisemmin helmikuu on kylmin, kun taas mitä pohjoisempana ollaan, sitä todennäköisemmin tammikuu on kylmin. Lisäksi paikkakunnan märeisyys/merellisyys vaikuttaa jonkin verran.

- Helsingin pitkän ajan keskiarvojen perusteella tammikuun keskilämpötila on $-4,2\text{ }^{\circ}\text{C}$ ja helmikuun $-4,9\text{ }^{\circ}\text{C}$.
- Jyväskylässä tammikuun keskilämpötila on $-8,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ ja helmikuun $-8,7\text{ }^{\circ}\text{C}$.
- Sodankylässä tammikuun keskilämpötila on $-14,1\text{ }^{\circ}\text{C}$ ja helmikuun $-12,7\text{ }^{\circ}\text{C}$.
- Jos katsotaan koko maan keskiarvoa, on helmikuu kuukausista kylmin.

*Olen huomioinut, että talvella lämpötila on korkeampi esimerkiksi harjun päällä, siis korkeammalla. Vastaavasti alavalla paikalla, matalalla, lämpötila on matalampi. Onko kyseessä ilmiö, jossa lämpimämpi ilma nousee korkeammalle ja kylmä laskeutuu matalammalle, vai onko kyseessä sattuma?
Kari*

*Miksi Kuusamossa Rukatunturin pakkaslukemat ovat aina noin 10–15 astetta lauhemmat kuin saman alueen kahdella muulla mittauspisteellä?
Jukka*

Talvella suuret lämpötilaerot johtuvat lähinnä pilvisyydestä sekä alueen topografiasta eli maanpinnan muodoista. Etenkin korkeapaineen ja selkeän sään vallitessa maanpinta luovuttaa lämpöä ja jäähtyy voimakkaasti. Koska kylmä ilma on raskaampaa kuin lämmin, jää kylmä ilma jumiin maanpinnan läheisyyteen. Tällöin puhutaankin inversiosta, jolloin lämpötila nousee ylöspäin mentäessä.

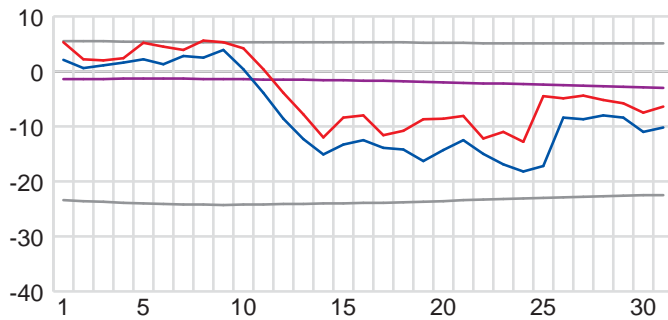
Maaston muodoilla on suuri vaikutus havaintoihin: kylmintä talvisin on yleensä laaksoissa tai muissa notkoissa. Korkealla tunturissa sijaitsevilla havaintoasemilla pakkasta taas on usein talvella vähemmän kuin laaksossa sijaitsevilla asemilla. Ero lämpötilassa voi olla helposti yli kymmenen astetta lyhyellä matkalla kylmän ilman jäädessä raskaampana laakson pohjalle. Rukatunturin asema on noin 486 metrin korkeudella merenpinnasta, kun taas Kuusamon lentoasema on 264 metrin korkeudella ja Kuusamon Kiutakönkään asema 165 metrin korkeudella merenpinnasta. Nämä korkeuserot selittävät siis usein lämpötilaerot kyseisten asemien välillä.

Pilvisyys puolestaan estää säteilyn karkaamisen avaruuteen ja hillitsee inversion muodostumista. Niinpä pilvillä on talvisin lämmittävä vaikutus. Joskus kilometrinkin levyinen pilvilautta voi nostaa lämpötilaa useilla asteilla verrattuna lähialueiden selkeisiin paikkoihin.

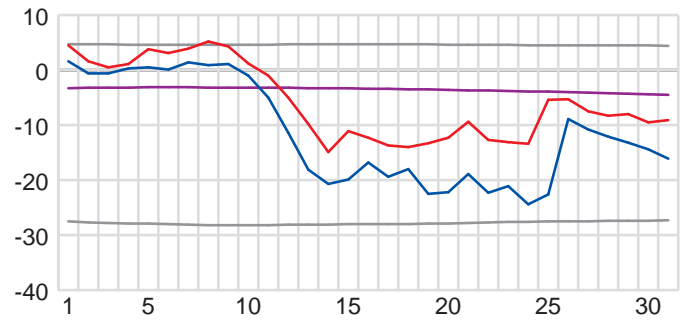
Toimitus

Lämpötiloja tammikuussa

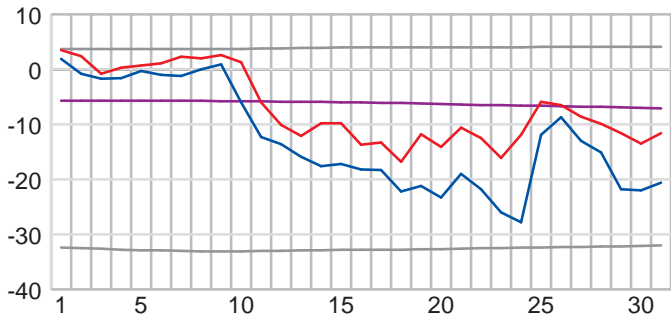
Helsinki Kaisaniemi

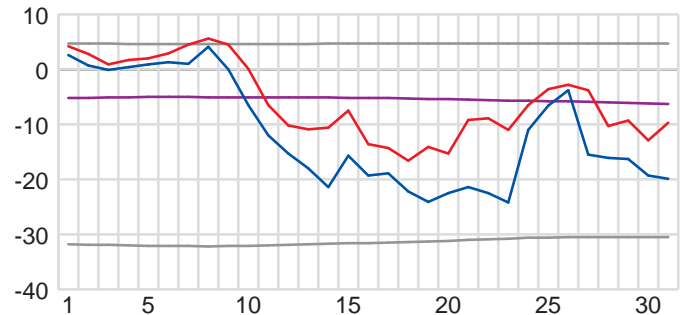
Jokioinen

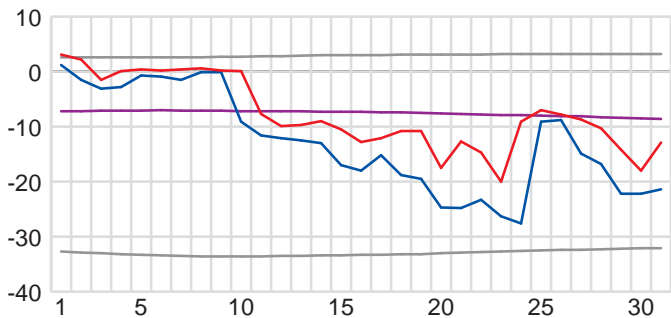
Jyväskylä

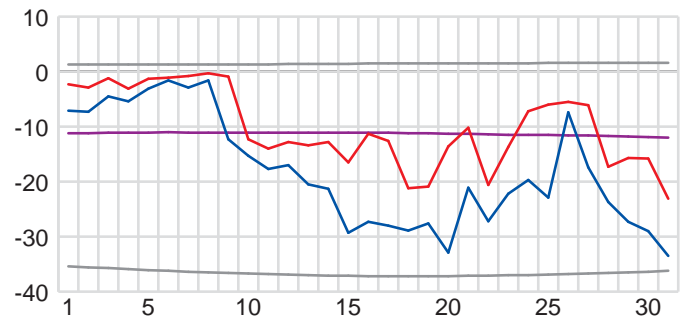
Kauhava

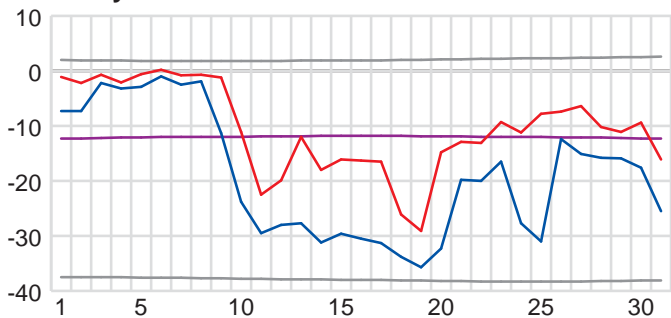
Joensuu

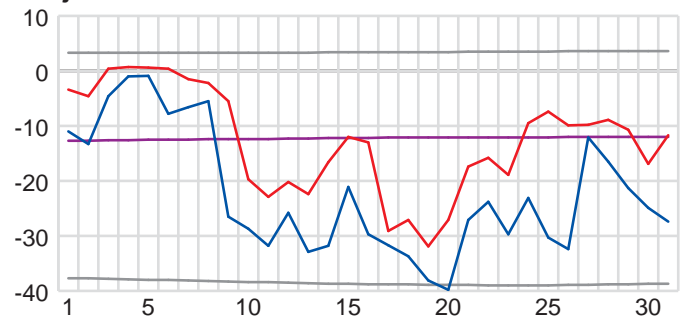
Kuusamo

Sodankylä

Utsjoki

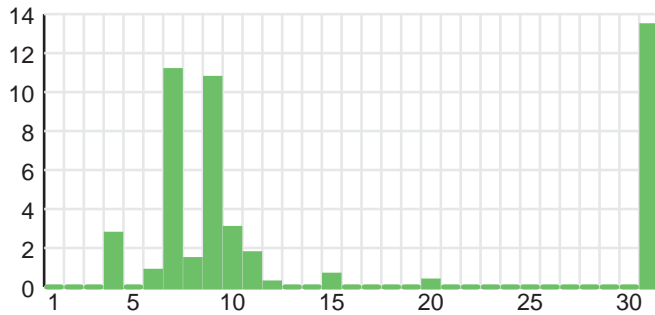

Tammikuussa 2014 päivittäin mitattu ylin ja alin lämpötila (°C). Tasoitetut vertailuarvot ovat kaudelta 1981–2010. Keskimääräinen liila viiva kuvaa vuorokauden keskilämpötilan 50 %:n arvoa eli mediaania. Ylin ja alin harmaa viiva kuvaavat ylimmän ja alimman lämpötilan 2,5 %:n esiintymistodennäköisyyksiä eli ovat poikkeuksellisen arvon rajat.

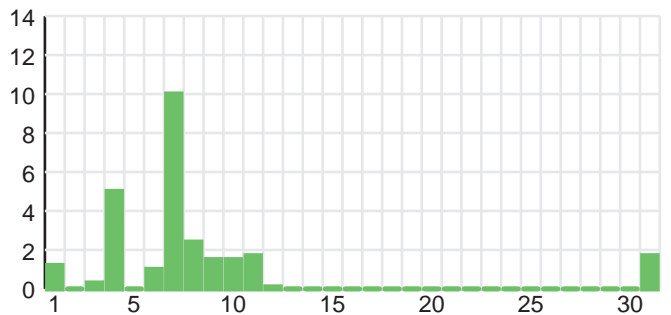
Januari 2014, dygnets högsta och lägsta temperatur °C. De utjämnade referensvärdena är från perioden 1981–2010. Den mellersta lila linjen visar dygnets medeltemperaturs 50% värde, medianvärdet. De övre och nedre grå linjerna anger högsta och lägsta temperaturens 2,5% sannolikhetsvärde, exceptionellvärdet.

Sademääriä tammikuussa

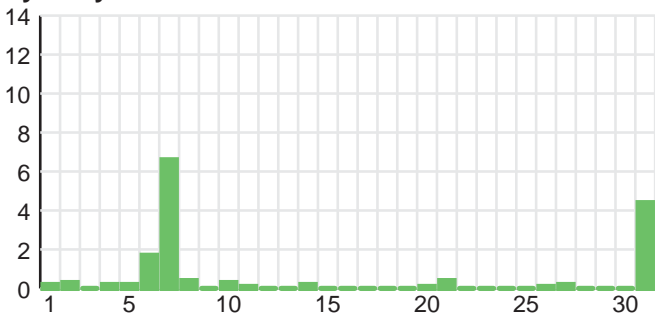
Helsinki Kaisaniemi

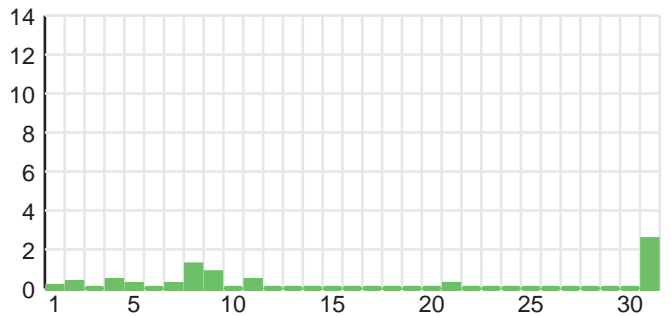
Jokioinen

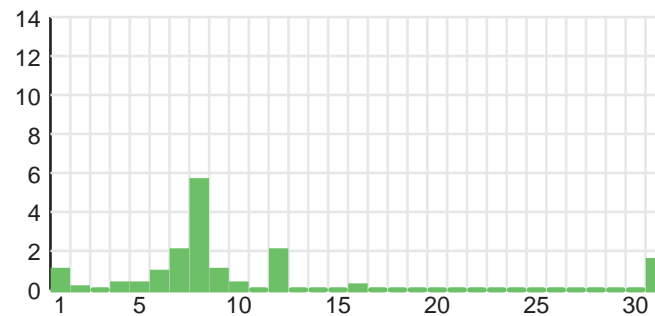
Jyväskylä

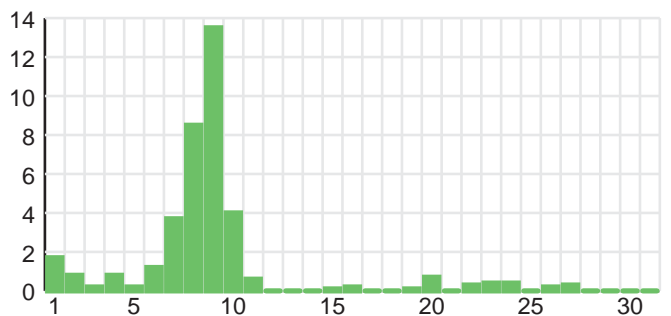
Kauhava

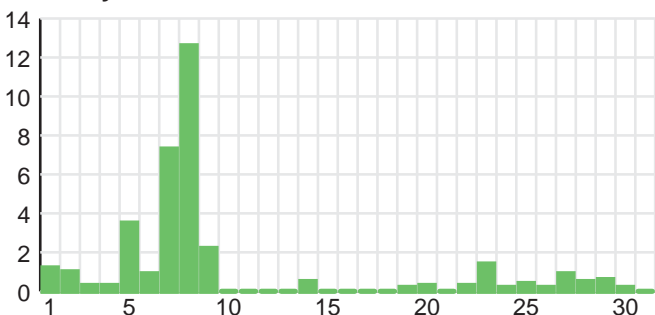
Joensuu

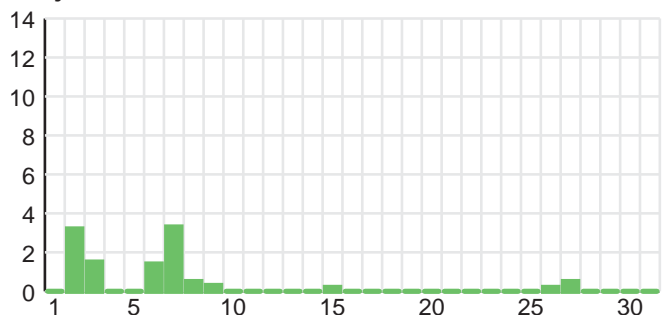
Kuusamo

Sodankylä

Utsjoki

Tammikuussa 2014 mitatut sademäärät millimetreinä.

Dagliga nederbördsmängder (mm) i januari 2014 på några orter.

Tammikuun kuukausitilasto

Ilman lämpötila (°C), sademäärä (mm) ja lumensyvyys (cm)

Lufttemperatur (°C), nederbörd (mm) och snödjup (cm)

Havaintoasema	Keskilämpötila °C		Ylin lämpötila °C		Alin lämpötila °C		Pakkaspäiviä	Sademäärä mm				Lumensyvyys 15. pnä cm	
	2014	1981-2010	2014	päivä	2014	päivä		2014	1981-2010	suurin	päivä	2014	1981-2010
UTÖ	-2.1	-0.9	5.4	8	-10.1	23	21	45	44	17	7	0	4
JOMALA	-2.5	-2.1	6.0	8	-14.5	17	22	49	53	12	4	4	5
KAARINA YLTÖINEN	-6.8	-4.4	5.6	8	-19.4	23	21	39	54	12	7	2	12
HANKO TVÄRMINNE	-4.7	-2.8	5.8	8	-14.9	24	21	55	55	17	7	3	8
HELSINKI-VANTAA	-7.4	-5.0	5.6	8	-21.6	24	23	38	54	11	7	2	12
HELSINKI KAISANIEMI	-5.9	-3.9	5.6	8	-18.2	24	21	46	52	13	31	2	14
JOKIOINEN	-8.8	-5.6	5.2	8	-24.4	24	24	26	46	10	7	5	17
TRE-PIRKKALA	-9.5	-6.4	4.8	8	-25.5	24	25	27	41	9	7	6	21
LAHTI	-8.9	-6.4	4.4	1	-22.7	20	25	36	48	14	7	3	24
KOUVOLA ANJALA	-8.7	-6.3	4.6	1	-22.5	24	24	37	52	12	7	0	22
NIINISALO	-9.2	-6.4	4.8	8	-22.5	14	25	24	51	7	31	10	26
JÄMSÄ HALLI	-10.1	-7.5	3.4	1	-27.0	24	29	19	45	8	7	4	27
JYVÄSKYLÄ	-9.9	-8.3	3.5	1	-27.8	24	28	15	45	7	7	2	30
PUNKAHARJU	-10.0	-8.3	4.2	1	-26.1	24	28	16	44	5	10	4	29
SEINÄJOKI PELMAA	-9.1	-6.9	5.2	8	-25.4	19	24	11	33	4	31	5	20
KAUHAVA	-8.7	-7.5	5.6	8	-24.2	23	23	6	31	3	31	3	18
ÄHTÄRI	-9.6	-8.3	3.5	8	-24.2	23	27	12	46	4	31	0	32
VIITASAARI	-9.4	-8.5	3.0	1	-23.1	23	28	9	41	4	31	0	29
MAANINKA HALOLA	-10.1	-9.3	3.0	1	-25.4	24	28	10	44	3	8	0	31
JOENSUU	-10.4	-9.6	3.1	1	-27.6	24	30	15	42	5	8	5	32
LIEKSA LAMPELA	-11.6	-10.5	1.9	1	-28.7	20	29	13	39	4	9	7	35
HAAPAVESI	-10.4	-9.4	1.7	1	-24.1	20	29	15	36	5	8	4	30
KAJAANI	-11.5	-10.9	1.1	1	-27.2	23	29	15	33	7	8	6	34
VALTIMO	-11.8	-10.7	2.0	1	-30.2	24	29	10	40	3	9	6	39
HAILUOTO	-9.5	-8.8	2.3	7	-26.1	20	26	15	36	5	8	2	26
SIIKAJOKI REVONLAHTI	-10.1	-9.3	2.1	7	-26.3	19	26	12	38	3	8	8	25
KUUSAMO	-14.1	-12.8	-0.3	8	-33.5	31	31	38	42	14	9	72	49
PELLO	-13.6	-12.9	0.7	2	-33.2	19	30	32	36	9	8	47	42
ROVANIEMI	-12.1	-11.3	0.0	8	-25.8	18	31	36	45	10	8	54	48
SODANKYLÄ	-15.1	-13.5	0.2	6	-35.7	19	31	35	34	13	8	62	51
MUONIO	-16.8	-14.2	0.1	2	-38.9	19	30	20	31	8	8	56	50
INARI SAARISELKÄ	-13.6	-12.2	-1.0	6	-32.9	19	31	18	39	7	8	51	56
SALLA VÄRRITUNTURI	-12.6	-11.4	-1.4	6	-23.2	21	31	32	35	15	8	63	47
KILPISJÄRVI	-17.2	-12.9	0.3	3	-35.1	20	31	10	50	4	7	96	62
KEVO	-17.5	-14.0	0.7	4	-39.8	20	31	11	27	3	7	44	48

Tammikuun päivittäiset tiedot

Lämpötilan keskiarvo, ylin ja alin arvo (°C) sekä sademäärä (mm)

Medel-, maximi- och minimitemperatur (°C), samt nederbördsmängd (mm)

	HELSINKI-VANTAA				TURKU ARTUKAINEN				TAMPERE HÄRMÄLÄ				LAPPEENRANTA LEPOLA			
	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade
1	3.1	5.3	1.5	0.1	4.0	5.3	3.2	0.2	3.6	4.8	2.8		2.9	4.0	1.7	0.2
2	0.4	1.6	-0.1		1.9	3.2	1.5	0.5	0.1	2.8	-0.2	0.2	-1.4	1.7	-2.2	
3	0.8	1.2	0.3	0.1	2.0	2.4	1.3	0.3	0.2	0.4	-0.5	0.2	-2.0	-1.7	-2.5	0.1
4	1.6	1.7	0.9	3.1	2.7	3.5	1.3	4.9	0.9	1.3	0.4	4.1	-0.3	0.3	-1.8	0.3
5	3.9	4.5	1.1		3.5	4.7	1.7		1.8	3.0	0.1		1.6	3.2	0.1	0.5
6	1.6	3.8	0.7	0.5	2.2	3.2	1.2	3.5	1.2	2.4	0.0	0.8	-0.2	2.0	-1.1	0.1
7	2.6	3.4	1.3	11.0	4.6	5.2	3.0	14.2	2.8	4.0	0.8	8.8	1.2	2.0	-0.6	7.1
8	4.6	5.6	0.1	1.7	5.1	5.7	3.8	4.8	4.2	5.1	0.4	1.5	1.3	3.1	0.0	2.0
9	3.8	4.8	2.8	5.6	4.2	5.2	3.5	5.3	1.9	4.3	0.2		2.2	3.1	1.8	0.2
10	0.8	2.9	-0.4	4.6	1.5	3.9	0.5	0.8	-0.5	0.9	-1.9	2.2	-0.7	2.4	-3.8	3.6
11	-4.0	-0.4	-4.7	1.4	-2.4	0.6	-2.9	1.9	-5.8	-1.9	-7.2	3.0	-6.9	-3.7	-8.4	
12	-8.4	-4.6	-9.6	0.8	-7.5	-2.9	-9.8		-10.4	-7.2	-11.6	0.2	-9.1	-8.0	-9.6	0.7
13	-11.6	-8.6	-13.8		-13.2	-8.9	-15.3		-12.6	-9.7	-14.2	0.1	-10.2	-8.7	-11.6	
14	-15.4	-13.4	-17.5		-16.0	-12.8	-17.5		-18.4	-13.6	-21.8		-13.4	-11.4	-15.1	
15	-12.5	-9.9	-16.2	0.1	-13.6	-10.5	-16.6		-12.1	-9.6	-19.0		-11.3	-9.1	-13.7	
16	-13.0	-9.4	-14.1	0.1	-12.8	-10.9	-14.2		-15.7	-11.6	-19.3		-13.9	-10.7	-14.8	
17	-14.3	-12.5	-16.2		-15.0	-11.7	-16.9		-17.5	-13.6	-19.7		-13.8	-12.0	-14.7	
18	-15.0	-13.0	-16.6		-14.2	-11.5	-15.2		-18.6	-14.9	-20.3		-16.4	-14.4	-17.3	
19	-14.6	-11.1	-19.4		-14.3	-10.7	-17.1		-20.0	-12.0	-22.5		-14.8	-12.4	-17.4	
20	-14.0	-11.5	-18.9	0.5	-11.9	-8.9	-14.9	0.5	-19.8	-13.7	-23.0		-16.8	-14.3	-18.2	
21	-12.5	-10.1	-14.7	0.1	-11.0	-8.0	-12.4		-17.4	-12.0	-22.9		-16.4	-12.8	-20.2	
22	-15.8	-13.7	-18.2	0.3	-14.6	-11.1	-17.4		-17.5	-12.5	-21.5		-16.9	-14.2	-18.7	
23	-17.0	-13.5	-18.7		-12.7	-9.6	-17.3		-20.7	-15.8	-23.8		-19.5	-15.7	-20.7	
24	-18.7	-14.3	-21.6		-11.6	-9.5	-15.2		-19.4	-17.0	-23.3	0.1	-17.9	-14.5	-21.9	0.1
25	-9.8	-5.6	-20.6		-5.1	-3.0	-9.5		-6.6	-5.1	-17.0		-8.5	-7.4	-15.5	
26	-8.1	-6.0	-9.3		-5.8	-3.2	-7.5		-7.7	-5.4	-9.5		-9.4	-7.4	-10.5	
27	-8.9	-6.8	-10.2	0.1	-7.9	-6.6	-9.5		-11.3	-9.2	-12.6		-11.3	-9.9	-12.7	
28	-8.7	-7.2	-10.4	0.1	-7.6	-6.5	-8.7		-12.3	-10.0	-14.5		-13.4	-10.6	-15.1	
29	-8.9	-7.0	-10.3		-9.2	-7.0	-10.4		-12.5	-9.7	-13.8		-16.1	-12.9	-18.1	
30	-11.1	-8.7	-13.0		-10.7	-8.6	-11.5		-13.0	-10.0	-15.5		-18.9	-15.1	-21.9	
31	-9.7	-7.5	-13.9	7.6	-9.8	-8.1	-12.7	5.4	-11.9	-9.6	-15.6	6.0	-15.7	-12.0	-21.0	0.5
	-7.4	-5.2	-9.7	37.8	-6.3	-4.1	-8.1	42.3	-9.2	-6.3	-11.8	27.2	-9.2	-7.0	-11.1	15.4
	VAASA KLEMETTILÄ				KUUPIO SAVILAHTI				OULUNSALO PELLONPÄÄ				ROVANIEMI LA			
	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade
1	2.2	4.2	-1.1	0.1	2.6	3.4	1.8	1.3	0.4	0.7	0.1	0.6	-4.0	-2.0	-5.2	1.4
2	1.3	3.0	0.5	0.2	0.1	2.0	-1.0	0.1	0.4	0.8	0.0	0.4	-2.5	-0.7	-4.9	1.0
3	0.6	1.0	0.1	1.0	-1.8	-0.9	-2.3		-0.6	0.6	-1.0		-2.0	-0.8	-2.5	0.6
4	1.3	2.1	0.3	3.1	-0.6	0.1	-2.3	0.1	-0.5	0.4	-1.4	0.1	-3.0	-2.4	-3.5	
5	1.8	3.1	0.7	0.3	0.0	0.3	-0.2	0.2	0.4	0.6	0.3	0.2	-1.1	-0.5	-2.6	3.4
6	1.5	1.9	1.0	1.4	-0.2	0.4	-0.5	1.2	0.5	0.9	0.2	1.9	-0.5	-0.1	-1.3	3.1
7	3.6	4.2	1.3	0.7	0.6	1.3	-1.4	0.5	0.7	1.7	-0.2	2.1	-1.4	-0.2	-2.3	6.2
8	4.1	4.6	3.4	0.4	0.7	1.2	0.3	1.2	1.1	1.5	0.9	5.4	-0.2	0.0	-0.4	9.8
9	0.7	3.4	-0.7	0.4	1.1	1.8	0.6	0.4	-1.7	1.3	-6.2	2.5	-8.0	-0.2	-11.6	5.6
10	-4.6	-0.7	-6.5	1.0	-3.9	1.3	-7.2	0.2	-9.8	-6.2	-10.9	1.1	-14.0	-11.6	-15.3	0.3
11	-9.9	-6.5	-11.9	5.5	-10.4	-6.7	-12.8		-14.5	-10.8	-15.6		-17.5	-15.3	-19.4	0.1
12	-11.7	-9.3	-14.4		-11.3	-9.7	-12.2	2.0	-12.3	-9.9	-16.2		-15.8	-13.7	-17.9	
13	-13.6	-10.0	-16.2		-13.5	-11.4	-14.8	2.0	-14.6	-13.0	-15.9		-14.7	-12.0	-19.5	0.1
14	-15.8	-11.4	-19.5		-12.2	-10.6	-15.3		-19.0	-13.7	-20.7		-17.3	-13.1	-18.7	
15	-11.3	-7.8	-16.5		-13.9	-10.2	-16.4	0.2	-19.0	-16.4	-21.6		-21.2	-17.1	-22.3	0.1
16	-14.5	-11.2	-16.9		-15.7	-14.4	-17.6	0.7	-19.7	-15.3	-23.6	0.1	-17.2	-14.7	-21.2	0.1
17	-17.1	-13.6	-18.0		-14.1	-12.1	-15.3		-19.1	-15.8	-21.8		-18.6	-14.8	-21.1	0.1
18	-19.1	-16.8	-20.1		-16.2	-13.2	-20.2	0.4	-24.2	-19.0	-25.8		-24.0	-19.9	-25.8	
19	-20.5	-16.8	-23.2		-17.6	-12.8	-20.5		-23.1	-21.8	-26.5		-24.0	-23.3	-25.0	0.1
20	-12.2	-8.7	-21.6	0.2	-18.6	-16.9	-20.6		-15.0	-8.1	-22.0	1.0	-16.9	-12.7	-23.6	0.4
21	-9.7	-8.1	-13.9		-15.5	-10.8	-20.8	0.5	-13.4	-6.2	-16.7		-13.5	-11.6	-14.7	0.2
22	-12.0	-6.9	-16.8		-19.7	-15.0	-22.8		-16.5	-13.0	-19.4		-13.9	-11.2	-17.1	0.7
23	-12.8	-8.1	-19.2		-22.8	-19.4	-24.7		-15.4	-11.6	-19.5		-10.9	-10.0	-13.1	0.5
24	-5.8	-3.8	-8.1		-14.7	-8.6	-24.6	0.1	-5.1	-4.2	-12.2		-16.3	-8.3	-20.9	
25	-3.5	-3.2	-4.4		-6.6	-6.0	-8.7		-3.9	-2.7	-4.9		-14.2	-5.6	-25.4	0.5
26	-2.5	-1.6	-3.3		-7.5	-6.5	-8.0		-3.0	-2.3	-4.5		-9.7	-5.6	-13.0	0.2
27	-11.1	-2.1	-13.2		-10.0	-7.5	-12.6		-7.1	-2.7	-11.1		-10.0	-6.6	-14.5	0.5
28	-12.6	-10.5	-14.8		-12.2	-8.8	-15.7		-11.5	-8.8	-13.4		-13.5	-9.1	-15.8	0.6
29	-13.1	-8.3	-16.2		-15.7	-13.6	-16.8		-17.2	-13.4	-19.3		-14.1	-11.7	-18.2	0.6
30	-16.9	-13.2	-20.1		-19.4	-16.8	-21.6		-20.1	-16.6	-21.3		-14.6	-10.5	-20.5	
31	-13.7	-10.3	-17.9	4.4	-17.9	-13.3	-21.7	2.2	-18.8	-17.1	-21.5	0.7	-20.9	-18.4	-22.8	0.1
	-8.0	-5.2	-10.6	18.7	-9.9	-7.5	-12.1	13.3	-10.4	-7.7	-12.6	16.1	-12.1	-9.2	-14.8	36.3

Tammikuun tuulitiedot

Erisuuntaisten tuulien lukuisuudet (%) ja keskinopeudet (m/s)

Frekvenser av olika vindriktningar (%) och vindens medelhastighet (m/s)

Havaintosema	N		NE		E		SE		S		SW		W		NW		Tyyntä %	Ka m/s
	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s				
UTÖ	7	7.6	12	6.2	17	8.7	30	10.7	17	9.2	10	7.9	5	6.6	2	6.6	0	8.8
KIIKALA LA	13	3.4	15	3.1	24	3.8	25	4.6	6	3.1	11	3.0	2	2.5	2	1.9	1	3.6
HKI-VANTAAN LA	20	3.9	25	3.7	7	5.3	20	5.9	9	4.3	10	4.5	7	3.0	2	2.0	0	4.4
HARMAJA	16	5.8	30	4.9	7	8.5	17	7.3	10	5.6	10	6.5	4	4.0	3	4.1	0	5.9
RANKKI	27	4.3	18	4.2	10	8.3	14	5.4	9	5.5	9	5.9	8	3.5	3	3.7	0	5.0
ISOKARI	4	8.3	13	6.2	23	7.3	37	9.7	10	9.2	10	6.3	2	5.0	1	2.7	0	8.1
TRE-PIRKKALAN LA	9	2.6	13	2.6	9	4.0	23	3.7	7	2.5	11	3.3	1	3.0	1	1.3	4	3.0
TAHKOLUOTO	2	7.8	14	4.5	23	4.1	39	7.2	10	7.3	10	7.7	1	7.5	1	3.7	0	6.1
JYVÄSKYLÄ LA	12	3.9	4	3.7	1	1.0	33	2.3	13	1.8	7	1.8	5	2.2	17	2.4	7	2.3
BREDSKÄRET	1	2.8	22	6.8	25	4.4	21	4.3	20	4.7	10	9.6	2	5.5	0	3.0	0	5.5
KUOPIO LA	13	3.0	9	3.8	7	2.6	23	2.9	7	3.7	5	3.0	9	3.2	11	2.0	8	2.7
ULKOKALLA	3	6.3	17	9.9	9	6.0	15	6.5	35	7.3	16	11.2	1	7.7	3	4.8	0	8.0
KAJAANI LA	2	2.4	12	4.5	6	3.0	21	2.8	17	2.4	7	3.3	4	5.7	1	2.3	9	2.8
HAILUOTO	2	4.4	22	6.7	9	4.8	26	5.3	26	5.8	10	14.8	0	8.0	1	7.5	4	6.5
KEMI AJOS	8	4.3	27	6.6	3	2.3	34	6.2	14	6.7	9	9.7	2	4.3	3	3.6	0	6.3
KUUSAMO LA	5	2.8	11	4.0	13	3.3	16	2.8	9	3.1	11	3.3	8	3.2	15	2.5	7	2.9
ROVANIEMI LA	8	3.6	19	5.2	12	3.2	18	3.2	18	4.3	15	4.3	2	2.2	5	3.3	4	3.8
SODANKYLÄ	3	2.2	5	3.5	5	2.4	22	2.1	28	2.5	9	3.2	4	1.8	13	1.8	10	2.1
IVALO LA	1	3.5	9	3.8	3	2.2	2	2.8	21	3.9	36	2.8	5	1.1	0	-	13	2.7
KEVO	9	1.8	5	1.8	3	1.9	26	2.1	41	3.1	7	1.8	3	1.5	5	1.5	1	2.4

Kovatuuliset päivät, keskituulen nopeus >14 m/s, taulukon asemilla:

UTÖ	1.,27.-31.
ISOKARI	27.-29.
BREDSKÄRET	10.
ULKOKALLA	10.-12.,24.-26.
HAILUOTO	24.-26.
KEMI AJOS	25.,26.

Myrskypäivät, keskituulen nopeus >21 m/s, taulukon asemilla määräaikaisilla kansainvälisillä havaintohetkillä tehtyjen havaintojen mukaan: —

Vuodenaikaisennuste maaliskoukokuulle 2014

Keväästä tulee tavanomaista lauhempi ja sateisempi.

Euroopan keskipitkien ennusteiden keskuksen (ECMWF) 1. helmikuuta 2014 julkaiseman vuodenaikaisennusteen mukaan kevätkuukausina eli maaliskuusta toukokuuhun 2014 ulottuvalla kolmen kuukauden jaksolla keskilämpötila on tavanomaista korkeampi Suomen alueella 70–80 %:n todennäköisyydellä ja maan itäosassa 80–90 %:n todennäköisyydellä, kun tilastollisesti todennäköisyys on 50 %. Suurimmassa osassa Eurooppaakin on odotet-

tavissa tavanomaista lämpimämpää.

Sade-ennusteen mukaan tavanomaista suuremman sademäärän todennäköisyys on suuressa osassa Etelä- ja Keski-Suomea 60–70 %, mutta muuten sademäärässä ei ole selvää poikkeamaa suuntaan tai toiseen.

Ilmanpaine-ennusteen mukaan ilmanpaine on keskimääräistä alempi Brittein saarilla, Pohjois-Euroopan eteläosassa ja Baltiassa. Tämä selittää tavanomaista lau-

hemman ja sateisemmän sään ainakin osittain, sillä ilmavirtaukset käyvät suurimmaksi osaksi etelän puolelta, eikä kylmää ilmaa pääse hevin purkautumaan pohjoisesta etelään. Myös USA:n (NOAA) vuodenaikaisennusteen mukaan maaliskuusta toukokuuhun ulottuva jakso on Pohjois-Euroopan alueella selvästi tavanomaista lämpimämpi, mutta sateisuudessa ei ole selvää poikkeamaa suuntaan tai toiseen.

Asko Hutila

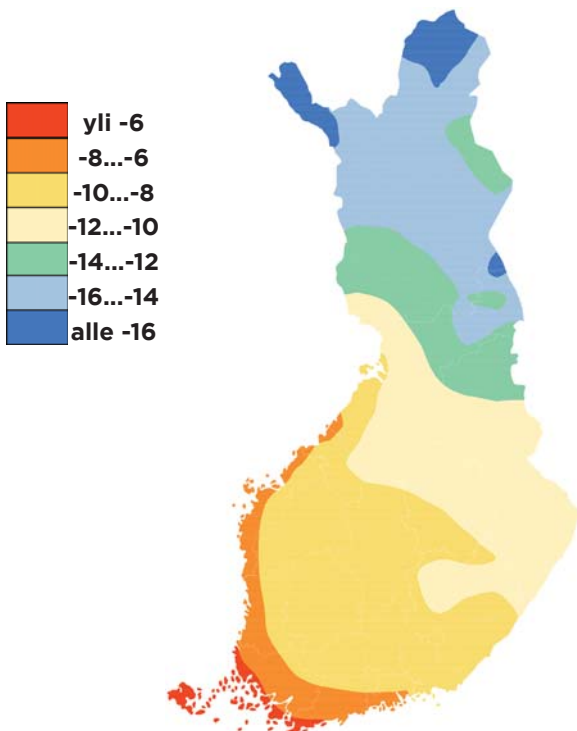
Säätietoja 100 vuotta sitten tammikuussa 1914

Lämpötilan keskiarvo tammikuulla oli suurimmassa osassa maata normaalia alhaisempi. Etelä- ja länsi-Suomessa poikkeukset olivat pienimmät, Maarianhaminassa oli kuukausi ainoastaan 0°. 3 liian kylmä, Vaasassa taasen 0°. 1 liian lämmin. Itä- ja pohjois-Suomessa poikkeukset olivat normaaliin nähden taasen suurimmat. Värttilässä oli lämpötilan keskiarvo 3°. 2 normaalia alhaisempi, Oulussa 2°. 2 ja Kajaanissa 2°. 4. Mitä lämpötilan vaihteluun tulee, oli siinä havaittavissa etupäässä kaksi pitkäaikaista ajanjaksoa, toinen alhainen, toinen korkea. 1–3 p. vallitsi suurimmassa osassa maata melkein normaalin tahi korkea lämpötila, lounais-Suomessa olivat vielä 4–5 lauhkeita, sitten laskeutui lämpötila äkkiä ja pysyi, lukuunottamatta muutamaa lauhkeampaa päivää, hyvin alhaisena aina 17 p. asti. Silloin nousi lämpötila ja nyt alkoi pitkäaikainen lämmin ajanjakso, ainoastaan jonkun lyhytaikaisen, lauhkean kylmän keskeyttämänä.

Tammikuun alkaessa oli **lumensyvyys** lounaisrannikkoseuduilla Helsingistä Poriin alle 10 cm, 10–25 cm vahvuinen lumi oli jälellä olevalla osalla Uudenmaan ja Turun ja Porin läänestä, Hämeen ja Viipurin läänissä, paitsi seuduissa Laatokasta pohjoiseen, joissa lumensyvyys oli vähän suurempi, noin 30–40 cm. Mikkelin läänissä oli lunta noin 25–35 cm ja Kuopion läänissä 40–55 cm. Kuopiossa ilmoitetaan olleen lunta 75 cm paksult. Vaasan läänin rannikkoseuduilla oli lunta 15–25 cm, läänin sisäosissa 30–45 cm paksult. Oulun läänissä oli lumensyvyys yleensä noin 40–50 cm, Suomussalmella kuitenkin 64 cm. rantaseuduilla taasen 30–35 cm.

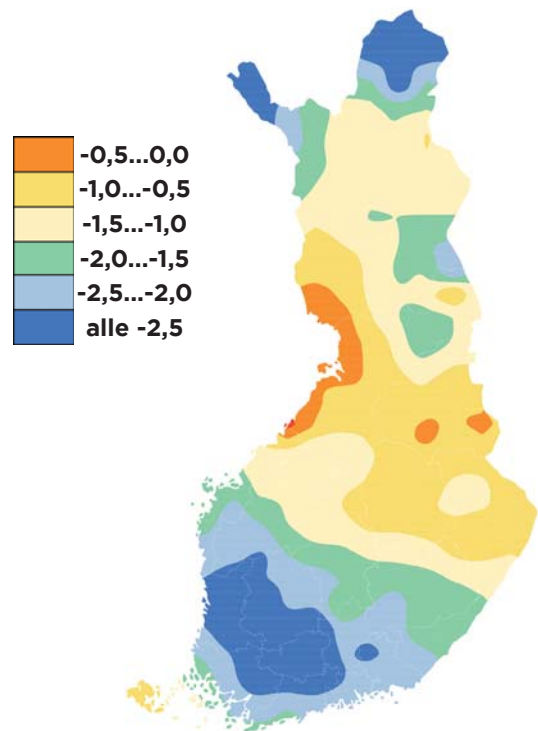
Pohjois-Savon ja Oulun läänin rajaseuduilla lisääntyi lumipeite tammikuussa eniten, mutta myöskin täällä ainoastaan noin 10–20 cm. Muissa osissa maata olivat lumensyvyysmuutokset yleensä vielä pienemmät.

Tammikuun 2014 lämpötila- ja sadekartat

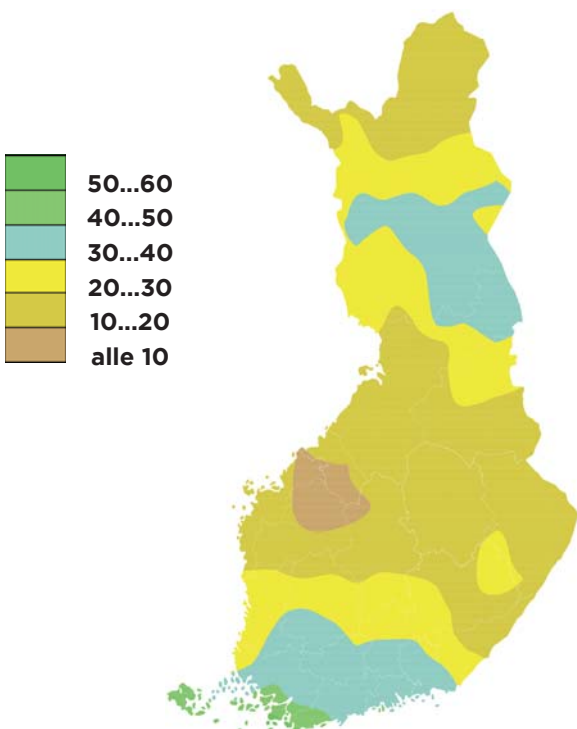
Keskilämpötila (°C)

Medeltemperatut (°C)

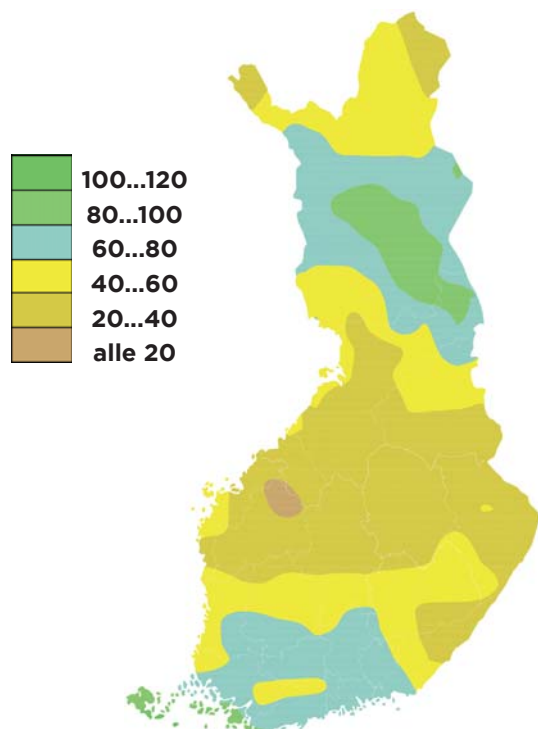
Keskilämpötilan poikkeama (°C) vertailukauden 1981–2010 keskiarvosta

Medeltemperaturens avvikelse från normalvärdet (°C)

Sademäärä (mm)

Nederbörd (mm)

Sademäärä prosentteina vertailukauden 1981–2010 keskiarvosta

Nederbörden i procent av normalvärdet